

Radosnych Świąt

Wielkanocnych wypełnionych

nadzieją budzącej się do życia

wiosny i wiarą w sens życia,

pogody w sercu i radości

płynącej z faktu

Zmartwychwstania Pańskiego

oraz smacznego Święconego

w gronie najbliższych osób

życzy

redakcja

SZKOLNYCH KLIMATÓW

SZKOLNE KLIMATY

Gazetka Samorządu Uczniowskiego Zespołu Szkół w Sadkowicach
IV 2017 rok Nr 24

WIOSNA CIEPLEJSZY WIEJE WIATR

„SZKOLNE KLIMATY”- kwartalnik wydawany przez Samorząd Uczniowski Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Sadkowicach
Opiekun redakcji: Agnieszka Tulin
Dziennikarze: Uczniowie klasy V
Powielanie: Wioletta Wieteska
Wydawnictwo: Zespół Szkół w Sadkowicach

CZY WIESZ, ŻE...

Każde dziecko w Polsce wie, jak wygląda bocian: ma czerwony, długi i prosty dziób oraz smukłe nogi. Bez jego czarno-białej sylwetki trudno sobie wyobrazić polski krajobraz nizinny. Jest uznawany za symbol nadchodzącej wiosny.

Bocian porusza się niespiesznie, jakby z dumą, a jego lot jest pełen wdzięku. Gnieździ się w pobliżu łąk, na których żeruje. Żywi się małymi gryzoniami, gadami, dużymi owadami, rzadziej rybami i żabami. Na zimę odlatuje do południowej Afryki. Przed odlotem, w połowie sierpnia, bociany zbierają

się w duże stada. Powracają do nas pod koniec marca lub w kwietniu, najpierw samiec, potem samica - przylatują do swoich „starych” gniazd, znajdujących się na suchym drzewie, słupie, kominie lub na dachu domu. Ma ono 1,5 m średnicy i zbudowane jest z gałęzi, trawy, ziemi i słomy.

Samica składa 3-5 jaj, które przez 45 dni wysiadują rodzice na zmianę.

W Polsce żyje też bocian czarny, znacznie rzadziej spotykany.

Ma czarne upierzenie z wyjątkiem białego brzucha i piersi.

Gnieździ się w lasach.

Ptaka, który nie może śpiewać.

Bocian biały prawie wcale się nie odzywa. W świecie ptaków należy pod tym względem do wyjątków. Jego krtań dolna - narząd głosowy wszystkich ptaków - jest tak uwsteczniona, że nie wytwarza dźwięków. Dlaczego bocian został tak pokrzywdzony przez los? Nie jest to krzywda, ale raczej oszczędność.

(Na podstawie stron <http://www.polska.pl/spec/bociany2004/obocianie.htm> oraz <http://portalwiedzy.onet.pl/69718,haslo.html>)

WIOSENNY HUMOR

Jasio pyta mamę:

- Mammo, kiedy będzie piękny dzień?
- Nie wiem synu, a dlaczego pytasz?
- Bo pani w klasie powiedziała, że któregoś pięknego dnia zwiariuje.

Jasio z babcią siedzą i oglądają biegi maratońskie.

- Jasiu, dlaczego oni tak biegają? - pyta babcia.

- Bo ten, kto będzie pierwszy, dostanie złoto - powiedział Jasiu.

Babcia zdziwiona:

- To po co biegnie reszta?

Nauczyciel na lekcji polskiego mówi do Jasia:

- Jasiu, odmień w czasie teraźniejszym czasownik gonić.

- Ja gonię, ty gonisz..., my gonimy, wy gonicie...

- A oni? - pyta nauczyciel.

- Oni uciekają, panie profesorze.

Jasio przychodzi spóźniony do szkoły. Pani pyta:

- Jasiu, dlaczego się spóźniłeś?

Może ty nie masz budzika?

- Mam proszę Pani! Tylko on zawsze dzwoni wtedy, kiedy ja śpię!

Dzień Ziemi 2017 **Sobota, 22 kwietnia**

Dzień Ziemi lub też **Międzynarodowy Dzień Ziemi** to coroczne wydarzenie obchodzone w celu promowania ochrony środowiska, rozszerzania świadomości ekologicznej i życia w zgodzie z naturą. Idea obchodów Dnia Ziemi 22 kwietnia została zapoczątkowana w 1970 r. przez amerykańskiego senatora Gaylorda Nelsona.

Wiele krajów obchodzi Dzień Ziemi zgodnie z proklamacją ONZ w dniu *równonocy wiosennej*, która przypada 20 lub 21 marca. Dodatkowo ONZ wyznaczyło datę 22 kwietnia jako Międzynarodowy Dzień Matki Ziemi.

Dzień Ziemi to doskonała okazja do organizowania różnego rodzaju wydarzeń promujących ekologię, w tym akcje zbierania śmieci oraz sadzenia drzew. Jest to również szansa na poprawę świadomości dotyczącej efektów niszczenia środowiska naturalnego, do których zaliczyć można zanieczyszczenie powietrza, wody, czy globalne ocieplenie.

TROCĘ HISTORII **ŚWIĘTO KONSTYTUCJI 3 MAJA**

Konstytucja 3 maja, właśc. **Ustawa Rządowa z dnia 3 maja** – uchwalona 3 maja 1791 roku ustawa regulująca ustrój prawny Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Powszechnie przyjmuje się, że Konstytucja 3 maja była pierwszą w Europie i drugą na świecie (po konstytucji amerykańskiej z 1787 r.) nowoczesną, spisaną konstytucją. Została zaprojektowana w celu zlikwidowania obecnych od dawna wad opartego na wolnej elekcji i demokracji szlacheckiej systemu politycznego Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Konstytucja zmieniła ustrój państwa na monarchię dziedziczną, ograniczyła znacząco demokrację szlachecką, odbierając prawo głosu i decyzji w sprawach państwa szlachcie nieposiadającej ziemi (gołocie), wprowadziła polityczne zrównanie mieszczan i szlachty oraz stawiała chłopów pod ochroną państwa, w ten sposób łagodząc najgorsze nadużycia pańszczyzny.

Dzień 3 maja 1791 roku został uznany *Świętem Konstytucji 3 Maja*. Obchody tego święta były zakazane podczas rozbiorów, a ponownie jego obchodzenie zostało wznowione w II Rzeczypospolitej w kwietniu 1919 roku. Święto Konstytucji 3 Maja zostało zdelegalizowane przez hitlerowców i sowietów podczas okupacji Polski w czasie II wojny światowej, a po antykomunistycznych demonstracjach w 1946 r. nie było w Polsce obchodzone, natomiast zastąpione obchodami Święta 1 Maja. W roku 1981 ponownie władze świętowały uchwalenie majowej konstytucji. Do roku 1989 w tym dniu często dochodziło w Polsce do protestów i demonstracji antyrządowych i antykomunistycznych. Po zmianie ustroju, od kwietnia 1990 r. Święto Konstytucji 3 Maja należy do uroczyscie obchodzonych polskich świąt.

KĄCIK KULINARNY

MAZUREK

Składniki:

- 250g mąki
- 150g masła
- żółtko
- 2-3 łyżki wody

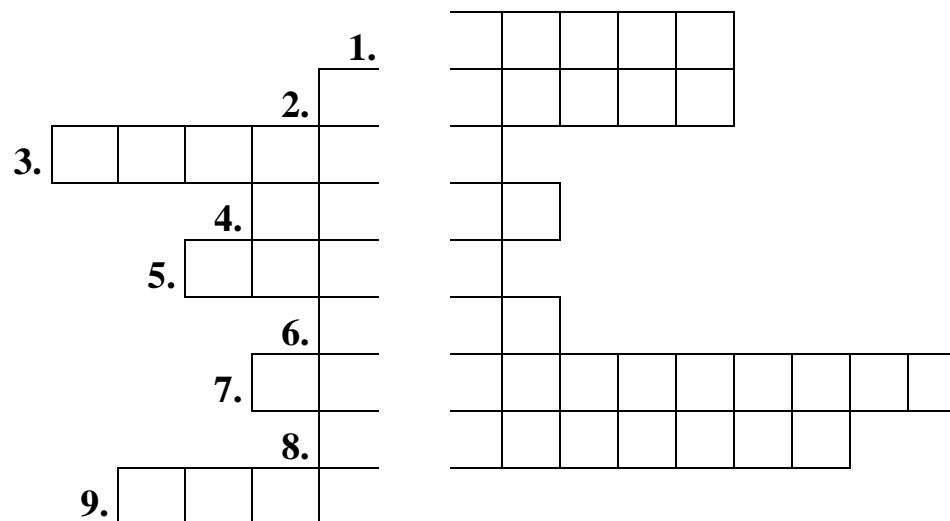
Wszystkie składniki razem zagniatamy i odstawiamy do lodówki na ok. godzinę. Po tym czasie

rozwałkowujemy, nadajemy kształt kwadratu, prostokąta lub jaja i pieczemy na złoto.

Gotowe, ostudzone ciasto polewamy polewą:

- Najłatwiejsza to lukier - rozpuszczony w śmietance cukier - do szklanki śmietanki wsypujemy szklankę cukru i gotujemy, aż zgęstnieje. Przystudzoną ucieramy z 1-2 łyżkami masła. Możemy tę masę doprawić np. konfiturą z róży.
- Inna wersja: Rozpuszczoną na parze wodnej czekoladę mieszamy z 1-2 łyżeczkami masła.
- Możemy też zagotować w wodzie puszkę mleka skondensowanego słodzonego, po czym wylać zawartość na ciasto. Otrzymamy mazurek kajmakowy.

WIOSENNA KRZYŻÓWKA

1. Pora roku, w której obchodzimy Wielkanoc.
2. Pomalowane jajka.
3. Wielkanocne ciasto.
4. Święcimy je w Niedzielę Palmową.
5. Dzielimy się nim w Wielkanoc.
6. „Kotki” na gałązkach.
7. Lany ...
8. Niesiesz w nim potrawy do poświęcenia.
9. Przynosi prezenty w Wielkanoc.

Hasło: .....

CIEKAWOSTKI ZE ŚWIATA PRZYRODY...

Naukowcy od lat badają fenomen ptasich migracji. Niektórzy mówią, że to przypadek, a inni, że zasługa ptasiego GPS-u. Jak jest naprawdę?

Migracja to instynkt. Ptaki mają wewnętrzny zegar kontrolujący precyzyjnie zarówno porę dnia jak i porę roku. Rytm roczny umożliwia ptakom określenie momentu odlotu. Zmiana długości dnia – najbardziej widoczna w strefie umiarkowanej – wyznacza kalendarz migracji. Ptak zaczyna pierzenie przed odlotem, gromadzi zapasy tłuszczu. Ptaki nie rozpoczynają także wędrówki, dopóki pogoda nie będzie sprzyjać przelotowi.

Młode łabędzie krzykliwe podróżują wraz z rodzicami, ale np. młode kukułki, jak wiele innych gatunków, lecą później niż ich rodzice, a muszą trafić do celu samodzielnie. Umożliwia im to wewnętrzny, genetyczny program. W czasie podróży ptaki wykorzystują do nawigacji słońce, gwiazdy i pole magnetyczne.

Receptory odbioru pola magnetycznego długo stanowiły zagadkę dla badaczy. Dziś wiemy już, że znajdują się one powyżej nozdrzy, a ich najważniejszą część stanowią kryształki magnetytu. Słońce i długość dnia oraz gwiazdy pozwalają ptakom bezbłędnie określić kierunek podróży. W kolejnych latach ptaki pamiętają także wiele szczegółów topograficznych terenu, nad którym przelatują.

ZNAJDŹ RÓŻNICE. POKOLORUJ OBRAZEK.

Tradycje wielkanocne. Jak to było kiedyś...

Święta wielkanocne to wyjątkowy czas, w którym symboliczne obrzędy religijne, tradycja ludowa i świat przyrody splatają się w jedno. Chrześcijanie świętują zwycięstwo Jezusa nad śmiercią, przyroda budzi się do życia po zimie, zaś tradycje ludowe zarówno upamiętniają wydarzenia sprzed ponad 2000 lat, jak i podkreślają naturalne przemiany w przyrodzie – wiosna rozpoczyna nowy cykl życia, obsiewania, zbierania plonów i cieszenia się nimi.

Ważne momenty i wybrane zwyczaje

Środa Popielcowa – zaczynamy wtedy czas pokuty, przygotowania do świąt. Posypanie głowy popiołem przypomina, że jesteśmy śmiertelni i odwiedzamy ten świat tylko „na chwilę”, dlatego powinniśmy starać się żyć jak najlepiej. Słyszymy wtedy słowa: „*Nawróćcie się i wiercie w Ewangelię*”.

Wielki Post – dawniej obchodzono go bardzo surowo. Nie było mowy o zabawach, muzykowaniu, czy tłustym jedzeniu. Na Wielki Post nawet organy w Kościele milkły – tak, jak współcześnie w Wielki Piątek. Nie było też dzwonek – zamiast nich słychać było kołatki. W tym czasie ludzie więcej się modlili, pomagali ubogim i przygotowywali się do Świąt, zarówno duchowo jak i praktycznie – np. sprząając obejście i przygotowując ozdoby świąteczne.

Niedziela Palmowa – upamiętnia wjazd Jezusa do Jerozolimy. Tradycyjnie palmy robiono z tych roślin, które rosły nad rzeką – bo płynąca w nich woda dawała roślinom zieleni i życie, te rośliny odradzały się po zimie najszybciej. Była to m.in. wierzba i trawy oraz trzciny nadrzeczne. Uplecionymi i poświęconymi palemkami po mszy w Niedzielę Palmową lekko się okładano nawzajem, mówiąc: „*Nie ja biję, palma bije, za tydzień wielki dzień, na 6 noc – Wielkanoc*”. Miało to przypomnieć o zbliżających się wielkimi krokami świątach i przynieść szczęście. Palemkami klepano też zwierzęta, by były zdrowe przez cały rok. Palmy zatknięte w domu, np. za obraz, miały chronić dom przed gromami w czasie burzy, a wszystkich domowników – przed złymi mocami, chorobami i nieszczęściem.

W **Wielki Czwartek** chłopcy ze wsi wyganiaли Wielki Post, hałasując kołatkami (dzwony kościelne milczały aż do Niedzieli Wielkanocnej). Dzieci robiły dobry uczynek i przy okazji świetnie się bawiły. Do dziś księża praktykują w ten dzień obrzęd polewania stóp dwunastu mężczyzn. To na pamiętkę Ostatniej Wieczery Chrystusa z apostołami.

Wielki Piątek to dzień wyciszenia. W Kościele nie ma mszy świętej (to jedyny taki dzień w roku), natomiast gromadzą się tam wierni, którzy modlą się w ważnych dla siebie intencjach. W niemal każdym polskim kościele jest nocne czuwanie przy grobie Jezusa, którego pilnują strażnicy (strażacy, harcerze, żołnierze). Dawniej piątkowe modlitwy były bardziej widowiskowe. Pojawiały się procesje grzeszników odzianych w worki żałobne, którzy kładli się krzyżem na podłodze i przepraszaali za swoje grzechy.

Wielka Sobota to wigilia Wielkanocy. Podczas nabożeństwa w tym dniu święci się ogień, wodę i ciernie. Ogień symbolicznie spala to, co stare, woda daje życie. Dawniej wodą spryskiwano dom, by rok był spokojny. Podsycono ogień i wrzucano do niego leszczyny. Popiół rozrzucono w dniu pierwszej orki, co miało zapewnić szczęście i dostatek. Dziś ogień pełni inną rolę, służy do odpalenia Paschału, czyli wielkiej świecy, która pali się aż do końca świąt Wielkiej Nocy. Paschał stoi tuż przy ołtarzu.

Sobota to również dzień święcenia pokarmów. Zgodnie z tradycją święconka powinna zostać przygotowana już w Wielki Piątek.

Do koszyczka wkładamy:

- **baranka** – symbol zmartwychwstałego Chrystusa,
- **jajka** – symbol rodzącego się życia,
- **chrzan** – symbol siły,
- **wędlinę** – symbol płodności i dostatku,
- **ser** – symbol zdrowia dla zwierząt hodowlanych,
- **sól** – symbol oczyszczenia domostwa od złego oraz istota prawdy,
- **ciasto** (babkę) – symbol wszechstronnych umiejętności.

Wielkanocny Poniedziałek (lany poniedziałek, śmigus-dyngus) to czas radości, zabawy, psikusów, na które wszyscy czekali przez cały okres postu. W tym dniu polewamy się wodą. Dawniej śmigus i dyngus były osobnymi zwyczajami – śmigus oznaczał tradycyjne smaganie, czyli uderzanie wierzbowymi gałązkami lub polewanie wodą. Wszystko w formie zabawy – chłopcy smagali dziewczęta po gołych łydkach. Dyngus to inaczej wykup. Chłopcy chodzili od domu do domu i w zamian za życzenia i śpiew domagali się wykupu w postaci pisanek, słodyczy, pieniędzy. Z czasem połączono te zwyczaje i dziś tylko polewamy się wodą. Dawniej chodzono po wsi z kogutem – symbolem sił witalnych i urodzaju. Kogutek był mile widzianym gościem w każdym gospodarstwie. Potem żywe zwierzęta zastąpiły te gliniane, drewniane. W Wielkanocny Poniedziałek święci się ziemię orną. Gospodarze wyruszają w procesji na pola. Święcą je palmami nasączonymi wodą. Z tych palm robią krzyżyki i wbijają w ziemię, aby zapewnić sobie dostatek. To okazja do spotkań towarzyskich i rozmów, cieszenia się wspólnie spędzonym czasem i budzącą się do życia przyrodą.